

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैटौँ तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan) पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखालाई निम्न अनुसार विभाजन गरिएको छ

परीक्षाको चरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क
पहिलो	लिखित (वस्तुगत)	१००
दोस्रो	लिखित (विषयगत)	३००
अन्तिम	सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता	६०

१. लिखित परीक्षा :- प्रथम चरण (First Phase)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण* (Administrative Aptitude Test)	१००	४०	बस्तुगत (Objective) बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	१०० प्रश्न x १ अङ्क	१ घण्टा ३० मिनेट

२. लिखित परीक्षा :- द्वितीय चरण (Second Phase)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
द्वितीय	शासन प्रणाली	१००	४०	विषयगत	१० प्रश्न X १०अङ्क	३ घण्टा
तृतीय	समसामयिक विषय	१००	४०	विषयगत	१० प्रश्न X १०अङ्क	३ घण्टा
चौथो	सेवा समूह सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	१० प्रश्न X १०अङ्क	३ घण्टा

द्रष्टव्यः सेवा समूह सम्बन्धी चौथो पत्र सामान्य प्रशासन समूहका लागि र लेखा एवम् लेखा परीक्षण समूहका लागि अलगगै हुनेछ। अन्य विषयहरूको परीक्षा एकीकृत रूपमा हुनेछ।

अन्तिम चरण:- सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Skill test, group test and Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
सूचना प्रविधि सीप परीक्षण (Information Technology Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	२० मिनेट
सामूहिक परीक्षण(Group Test)	१०	समूहमा व्यक्तिगत प्रस्तुती (Individual Presentation in Group)	३०मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता(Individual Interview)	४०	मौखिक (Oral)	

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैटौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan) पाठ्यक्रम

***प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण (Administrative Aptitude Test)**

पत्र/विषय	खण्ड	विषयवस्तु	अङ्क	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	प्रश्नसंख्या X अङ्क
प्रथम/ प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण (AAT)	क	सामान्य सचेतना General Awareness	६०	१००	४०	६० प्रश्न×१ अङ्क
	ख	अभिरुचि परीक्षण Aptitude Test	१५			१५ प्रश्न×१ अङ्क
	ग	१. नेपाली भाषा लेखन परीक्षण	१०			१० प्रश्न×१ अङ्क
		२. अङ्ग्रेजी भाषा लेखन परीक्षण	१५			१५ प्रश्न×१ अङ्क

#प्रयोगात्मक परीक्षा योजना(Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	विषयवस्तु शिषक	अङ्क	समय
कम्प्युटर र सूचना प्रविधि सीप परीक्षण	१०	Nepali Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		Word processing	२ अङ्क	१० मिनेट
		Electronic Spreadsheet	१ अङ्क	
		Presentation System	१ अङ्क	
		Windows basic, Email and Internet	१ अङ्क	
जम्मा			१० अङ्क	२० मिनेट

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई लिखित परीक्षा (पहिलो चरण र दोस्रो चरण) तथा अन्तिम चरण (सीप परीक्षण, समूह प्रस्तुत र अन्तर्वार्ता) गरी दुई खण्डमा विभाजन गरिएको छ।
- प्रथम पत्रको अभिरुचि परीक्षण (Aptitude test) र अङ्ग्रेजी (English Language Competency test) भाषा लेखन परीक्षणको प्रश्न बाहेक अन्य प्रश्न पत्रहरू नेपाली भाषामा हुनेछ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Question) को गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ।
- परीक्षामा क्यालकुलेटर वा कुनै अन्य उपकरण/मेसिनको प्रयोग गर्न पाइने छैन।
- विषयगत एउटा प्रश्नमा जोडिएको एक भन्दा बढी प्रश्नहरू सोध्न सकिने छ। यस्तो अवस्थामा प्रश्नको कूल अङ्क भार विभाजित हुनेछ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्न संख्या, अङ्क र अङ्क भार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा उल्लेख गरे बमोजिम हुनेछ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैटौँ तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan) पाठ्यक्रम

८. परीक्षा हलमा मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विधुतीय उपकरण, पुस्तक/नोट बुक, झोला जस्ता बस्तुहरू लैजान पाइने छैन।
९. प्रथम पत्र बाहेक अन्य पत्रहरूमा प्रत्येक खण्डका लागि उपलब्ध गराइए अनुसार छुट्टा छुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू प्रयोग गर्नु पर्नेछ।
१०. पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्छ।
११. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र दोस्रो चरणको लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।
१२. प्रथम चरणको लिखित परीक्षामा प्राप्त शत प्रतिशत अङ्क दोस्रो चरणको परीक्षामा गणना गरेर मात्र लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ।
१४. लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका परीक्षार्थी (उम्मेदवार) हरूलाई मात्र अन्तिम चरणको परीक्षामा सामेल गराइने छ।
१५. लिखित परीक्षा र अन्तिम चरणको सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कुल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ।
१६. पाठ्यक्रम लागू मिति : २०७७/१०/७

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan)

प्रथम पत्र: प्रशासनिक अभिरूची परीक्षण (Administrative Aptitude Test)

खण्ड क - सामान्य सचेतना

६० अङ्क

(प्रत्येक इकाईबाट ४/४ वटा वस्तुगत बहुउत्तर प्रश्नहरू सोधिने छ।)

१. भूगोल:

- १.१ विश्वको भूगोल: महादेशहरू, प्रमुख नदी तथा महासागरहरू, हावापानी र जलवायु, सभ्यता, भूपरिवेष्टित मुलुकहरू, जनसङ्ख्या र आकारमा विश्वका १० ठूला तथा साना मुलुकहरू।
१.२ नेपालको भूगोल : हिमाल, पहाड र तराई; नदी नाला; वन जङ्गल; राष्ट्रिय निकुञ्ज र आरक्षणहरू, बसोबास र बसाइँ सराइ; सहरीकरण, सीमाना।

२. इतिहास :

- २.१ विश्व इतिहास: पहिलो र दोश्रो विश्व युद्ध, स्पेनिस फ्लु (१९१८/१९२०), भारतको स्वतन्त्रता सङ्ग्राम, भारत र पाकिस्तान बीचको सम्बन्ध, स्वतन्त्र राष्ट्रको रूपमा बङ्गलादेश, स्वतन्त्र राज्य सिक्किमको विलय, श्रीलंकाको सिभिल वार (१९९८ देखि २००८), सोभियत सङ्घको विघटन, सन् २००१ सेप्टेम्बर ११ मा अमेरिकामा भएको हमलाबाट शुरू भएको अन्तर्राष्ट्रिय आतङ्कवाद, चीनको सांस्कृतिक क्रान्ति र आर्थिक विकास।
२.२ नेपालको इतिहास: बाइसे चौबिसे राज्यहरू, नेपालको एकीकरण, सुगौली सन्धि, जहानिया शासन, नेपाल भारत मैत्री सन्धि, प्रजातन्त्रको स्थापना, जनमत सङ्ग्रह, बहुदलीय व्यवस्था, सशस्त्र द्वन्द र असर, विस्तृत शान्ति सम्झौता, गणतन्त्रको स्थापना, संविधान सभा र सरकारको गठन।

३. अर्थ व्यवस्था:

- ३.१ विश्व अर्थ व्यवस्था: महान मन्दी (१९२९ देखि १९३९), बजार अर्थ व्यवस्था, समाजवादी अर्थ व्यवस्था, सन् २००७/०८ को वित्तीय सङ्कट, भूमण्डलीकरण (ग्लोबलाइजेशन), निजीकरण, सहकारी अर्थ व्यवस्थाको विश्व अभ्यास।
३.२ नेपालको अर्थ व्यवस्था: स्रोत तथा पूर्वाधारहरू, योजनाबद्ध विकास, चालू पञ्चवर्षीय योजना (सङ्घ र बागमती प्रदेश) को प्राथमिकता र उद्देश्य, वैदेशिक व्यापार र लगानी, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, समग्र आर्थिक अवस्था, देशको गरिबी र प्रादेशिक अवस्था, वित्त तथा मौद्रिक नीति, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू।

४. नेपालको शिक्षा र रोजगारी: साक्षरता, विधालय शिक्षा, उच्च शिक्षा, प्राविधिक जनशक्ति, रोजगारीको अवस्था, वैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण आय र अर्थतन्त्रसँगको सम्बन्ध, रोजगार वृद्धिका कार्यक्रमहरू।

५. स्वास्थ्य: नेपालको प्रमुख स्वास्थ्य सूचकहरू, घातक सरुवा रोगहरू, नसर्ने घातक रोगहरू, एचआइभी एड्स, महामारी, कोभिड-१९ सम्बन्धी विविध जानकारी।

६. विपद् र बातावरण: भोकमरी, कुपोषण, भूकम्प, साइक्लोन, भोल्कानो, ट्रोनाडो, बाढी पैहो, सडक दुर्घटना, मौसम परिवर्तन, कार्वन व्यापार, सहश्राब्दी बिकास लक्ष्य तथा दिगो बिकासका लक्ष्यहरू, वातावरण सम्बन्धी महत्वपूर्ण सभा सम्मेलन तथा सहमतिहरू।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan)

७. शासकीय प्रणाली: नेपालको संविधानहरू, सङ्घीयता, राजनैतिक दलहरू, निर्वाचन पद्धति, विभिन्न तहका शासकीय संरचना (सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह) र एकल तथा साझा अधिकार क्षेत्रहरू, विभिन्न तहका शासकीय संरचनाहरू बीच आपसी समन्वय र सहकार्यका क्षेत्रहरू, स्रोतको बाँडफाँड ।
८. नेपालका सांस्कृतिक सम्पदा, पर्यटकीय स्थल तथा प्रमुख पर्यटकीय गतिविधिहरू, पर्यटन उद्योग व्यवसायको अवस्था, पर्यटन पूर्वाधार एवम् प्राकृतिक सम्पदाहरू ।
९. विज्ञान: सौर्यमण्डल, ग्रह र नक्षत्रहरू, मेजरमेण्ट, मानव जीवनमा प्रभाव पार्ने प्रमुख अन्वेषण र आविष्कारहरू, प्रसिद्ध वैज्ञानिक तथा उनीहरूको योगदान ।
१०. कम्प्युटर र इन्टरनेट प्रविधि: World Wide Web को स्थापना र प्रयोग, कम्प्युटर प्रविधिको विकास र उपलब्धी, स्याटेलाइट प्रविधिको विकास र प्रभाव, इन्टरनेट र सामाजिक सञ्जालको उपयोग, कम्प्युटर उपयोगमा प्रयोग गरिने महत्वपूर्ण शब्दावलीहरू (Glossary) ।
११. राजनीति:
- (क) विश्वमा प्रचलनमा रहेका राजनीतिक व्यवस्थाहरू: संवैधानिक राजतन्त्र, राजतन्त्र (Absolute Monarchy), गणतन्त्र, बहुदलीय व्यवस्था, एकात्मक र संघीय शासन व्यवस्था, कार्यकारी राष्ट्रपति, कार्यकारी प्रधानमन्त्री, साम्यवादी व्यवस्था, संसदीय व्यवस्था ।
- (ख) नेपाल र विश्वमा प्रचलनमा रहेको राजनीतिक प्रतिनिधित्व प्रणालीहरू ।
- (ग) विश्वका प्रमुख राजनीतिक नेता र उनका योगदानहरू: महात्मा गान्धी, नेल्सन मण्डेला, माओत्सेतुङ्ग, लेनिन, मार्टिन लुथर किंग, लिक्वान यु, किम इल सुङ्ग, पार्क चुङ्ग ही ।
- (घ) नेपालका प्रमुख राजनीतिक व्यक्तित्वहरूको बारेमा सामान्य जानकारी ।
१२. मानव अधिकार: सन् १९४८ मा जारी भएको मानव अधिकारको घोषणा पत्र, अन्तर्राष्ट्रिय अदालत (International Court of Justice), International Human Rights Commission, Global Watch, Human Rights watch, United Nations High Commissioner for Refugee (UNCHR), Amnesty International, International Committee of Red Cross (ICRC), नेपालको राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग र भूमिका ।
१३. खेल, साहित्य, सङ्गीत, कला र पुरस्कार: ओलम्पिक, विश्व कप (फुटबल र क्रिकेट), साफ खेलकुद सम्बन्धी जानकारी, नेपालका प्रमुख खेलाडीहरूका बारेमा जानकारी, नेपाली साहित्य, कला र सङ्गीत एवम् राष्ट्रियस्तरका पुरस्कार सम्बन्धी जानकारी ।
१४. क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सङ्गठन/निकायहरू:
- (क) बिमिस्टेक, सार्क, आशियान, युरोपियन युनियन, जी-२०, प्यासिफिक एसिया ट्राभल एशोसियनस, एशियाली विकास बैंक ।
- (ख) संयुक्त राष्ट्र सङ्घ, संयुक्त राष्ट्र सङ्घ विकास कार्यक्रम, अन्तर्राष्ट्रिय श्रम सङ्गठन, विश्व व्यापार सङ्गठन, विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन, सङ्गठन, अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी महासङ्घ, विश्व बौद्धिक सम्पत्ति सङ्गठन, अन्तर्राष्ट्रिय दुरसञ्चार युनियन, युनिसेफ, आइएलओ, विश्व पर्यटन सङ्गठन, विश्व खाद्य सङ्गठन, ट्रान्सपरेन्सी

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan)

इन्टरनेशनल, Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF), International Criminal
Police Organization (INTERPOL)

१५. व्यवस्थापन सचेतना : Bureaucratic theory (Max weber), Scientific Management Principles (F.W. Taylor),
Principles of Administrative Management (Henri Fayol), Hierarchy of Needs (Abraham Maslow),
Theory X and Y (Douglas McGregor), Human Relation Theory (Elton Mayo), Contingency Management
(Fred Fiedler), Classical Management Theory, Modern Management Theory, Matrix management,
POSDCORB (Luther Gulick), ISO (International Standard), Gantt chart, Critical Path Method (CPM),
PERT Chart, SWOT Analysis, Collective Bargaining, Cost Benefit Analysis, Net present Value, Internal
Rate of Return, Economies of Scale.

खण्ड ख -Aptitude Test – 15 Marks

(3 questions from each unit)

- 1 Verbal reasoning such as series, analogy, classification, coding-decoding, insert the missing character, common property, matrices, direction, and distance sense test, ranking order, assertion and reason, induction, deduction, course of action, etc.
- 2 Non-verbal reasoning such as series, analogy, classification, Venn Diagrams, matrices, construction of squares and triangles, and figure formation and analysis, dot situation, water images, mirror images, embedded figures, etc.
- 3 Quantitative aptitude such as arithmetical reasoning/operation, percentage, fraction, decimal, ration, average, loss, profit, date/calendar, time, and work, etc.
- 4 General mental ability, logical reasoning, and analytical ability.
- 5 Data interpretation- Charts, graphs, tables, data sufficiency.

खण्ड ग भाषा- नेपाली र अङ्ग्रेजी- २५ अङ्क

१. नेपाली शुद्धाशुद्धि सम्बन्धी -१० अङ्क (१० वटा प्रश्न)

सरकारी कामकाजको नेपाली भाषाको लेखाइ विशेष गरी टिप्पणी र आदेश, पत्राचार, परिपत्र, निर्देशन, आदेश, विज्ञप्ति, सूचना, विज्ञापन, राजपत्र, प्रतिवेदन, वार्षिक प्रतिवेदन, ऐन-नियमावली तथा कार्यविधि, बैठकको माइन्युट तथा निर्णय, प्रशंसा पत्र, निमन्त्रणा पत्र, करारनामा, सम्झौता, कबुलियतनामा, बयान, वेवसाइट लेख लगायत सबै प्रकारका मस्यौदा वा अन्तिम लिखत तयारी गर्दा शुद्धाशुद्धि लेखाइको परीक्षण (विशेष गरी वर्णविन्यास, पदसङ्गति, नाम, सर्वनाम, विशेषण, क्रिया, अव्यय [नामयोगी, क्रियायोगी (क्रियाविशेषण), संयोजक, विस्मयादिबोधक, निपात], काल, वाच्य, पदवर्ग, अनुकरणात्मक शब्द, कारक र विभक्ति, लिङ्ग, वचन, पुरुष, उल्टो अर्थ आउने शब्द, पर्यायवाची शब्द, मौलिक शब्द: तत्सम शब्द, तद्भव शब्द, स्वदेशी आगन्तुक शब्द, विदेशी आगन्तुक शब्द, उपसर्ग लागेर निर्मित शब्द, प्रत्यय लागेर निर्मित शब्द, समास भएर निर्मित शब्द, द्वित्व भएर निर्मित शब्द, ह्रस्व दीर्घ, श, ष, स तथा ब र व, शिरबिन्दु र चन्द्रबिन्दुको प्रयोग गर्ने क्षमताको परीक्षण)।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan)

2. English proficiency-15 marks (5 questions from each unit)

2.1 Comprehension: questions will be asked on the passage given. The questions will try to accommodate the following areas: Fact finding, Inferential, core theme, true/false identification, issues raised, and language based.

2.2 Vocabulary: Questions will be asked to assess their grasp on the English language vocabulary. The questions will be of the following nature, -Meaning of the words (literal/figurative/contextual), single word for expressions, Synonyms/antonyms, Derivatives and Homonyms/ homophones.

2.3 Syntactic ability: Questions will be asked to assess the syntactic ability of the candidates. The questions will be based on the following categories: Agreement, tense, parallel structures, clauses, modifier, conditionals, phrasal expressions, shifts (tense, number, person), transformations, varieties, prepositions/conjunctions, and parts of speech.

Note: this above English Language Competence Test syllabus is devised for assessing the proficiency of the English language of candidates. With the view to assess the candidates' language competence, the syllabus aims:

- To test the understanding of their language through reading comprehension,
- To map the range of their vocabulary,
- To examine their syntactic ability.

The nature and standard of questions in English Language Competence Test will be such that an educated class XII level person will be able to answer them without any specialized study.

द्रष्टव्य: प्रथम पत्र अभिरूची परीक्षणको सामान्य ज्ञान खण्ड क का पाठ्यक्रम इकाईहरूबाट यथासम्भव Level I का ६० प्रतिशत र Level II का ४० प्रतिशत गरी प्रश्नहरू सोधिनेछ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan)

द्वितीय पत्र: शासन प्रणाली

(खण्ड क बाट ४ र अन्य खण्डबाट ३/३ प्रश्नहरू सोधिनेछ।

प्रत्येक प्रश्नको अङ्क भार १० हुनेछ।)

खण्ड क

संविधान र कानूनी व्यवस्था

१. नेपालको संवैधानिक विकास
२. नेपालको संविधानको मूलभूत विशेषताहरू, प्रस्तावना, संविधान संशोधन, नागरिकता, मौलिक हक र कर्तव्य, निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व
३. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिकाको स्वरूप तथा नियन्त्रण र सन्तुलन सम्बन्धी व्यवस्था,
४. सङ्घ प्रदेश र स्थानीय तहका सरकारहरू बीच अन्तरसम्बन्ध र कामको बाँडफाँड
५. संसदीय समितिहरू र संवैधानिक निकायहरूको व्यवस्था,
६. कानूनका स्रोतहरू तथा नेपालमा कानून निर्माणको प्रक्रिया,
७. महत्वपूर्ण कानूनी व्यवस्थाहरू सम्बन्धी जानकारी (स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८, भ्रष्टाचार निवारण ऐन २०५९, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान ऐन, २०४८, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, सहकारी ऐन, २०७४, सम्पत्ति शुद्धिकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, श्रम ऐन, २०७४ र मुलुकी देवानी संहिता, २०७४) ।

खण्ड ख

सार्वजनिक सेवा र सुशासन

१. सार्वजनिक सेवा: सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, क्षेत्र, विशेषता र भूमिका, सार्वजनिक सेवामा प्रतिबद्ध, निष्पक्ष, तटस्थ, पारदर्शी र उत्तरदायी भूमिकाको आशय र महत्व, सार्वजनिक सम्पत्ति र कोषको सुरक्षा तथा उपयोग र सार्वजनिक सेवामा सदाचार र नैतिक मूल्यहरू।
२. सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता: कर्मचारी अनुशासन र आचरण सम्बन्धी व्यवस्थाहरू, सूचनाको हक र सूचना सम्प्रेषण सम्बन्धी व्यवस्थाहरू, क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक बडापत्र, गुनासो व्यवस्थापन, सार्वजनिक सुनुवाइ, सूचना प्रविधिको उपयोग र विद्युतीय शासन, सुपरिवेक्षण र अनुगमन, विभागीय कारवाही र पुरस्कार सम्बन्धी व्यवस्था।
३. सुशासन: अवधारणा, विशेषताहरू, सुशासनका लागि भएका कानूनी र संरचनागत व्यवस्थाहरू, प्रमुख समस्या र कारणहरू।
४. नागरिक समाज एवम् सञ्चार जगतको भूमिका।

खण्ड ग

नीति तथा योजना र जनशक्ति व्यवस्थापन

१. सार्वजनिक नीति तथा योजना: परिचय, सार्वजनिक नीति तर्जुमा, नीति विश्लेषण, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन, महत्वपूर्ण राष्ट्रिय नीतिहरू (कृषि, उद्योग, जलस्रोत, पर्यटन, सहकारी र श्रम)

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan)

२. आवधिक योजनाको अवधारणा, नेपालमा योजनाबद्ध विकासको पृष्ठभूमि, बागमती प्रदेशको चालू पञ्चवर्षीय योजनाको लक्ष्य, उद्देश्य र प्राथमिकताहरू, आयोजना वा परियोजनाको अवधारणा तथा विभिन्न चरणहरू
३. जनशक्ति व्यवस्थापन: प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan)

तृतीय पत्र: समसामयिक विषयहरू

(खण्ड क बाट ४ र अन्य खण्डबाट ३/३ प्रश्नहरू सोधिने छ। प्रत्येक प्रश्नको अङ्क भार १० हुनेछ।)

खण्ड क

सामाजिक मामिला

१. जनसङ्ख्याको बनोट र विशेषताहरू
२. सामाजिक द्वन्द्व, कारणहरू र व्यवस्थापन
३. सामाजिक सुरक्षा, सामाजिक न्याय र समतामूलक समाज
४. भाषिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक विविधता र सामाजिक एकीकरण (Social Integration)
५. शिक्षा र स्वास्थ्यको वर्तमान अवस्था र चुनौतिहरू
६. श्रमिकहरूको अधिकार र कर्तव्य एवम् मर्यादित काम (Decent work) को प्रारूप
७. लैङ्गीक विकास, आरक्षण, समावेशिता र सकारात्मक विभेद
८. जेष्ठ नागरिक तथा असाहाय नागरिकहरूको अधिकार, सुरक्षा र हेरचाह
९. बालबालिकाको अधिकार तथा अपाङ्गमैत्री नीतिहरू
१०. युवा विकासका विविध पक्षहरू (खेलकूद, मनोरञ्जन, सहभागिता र लोकतान्त्रिक अभ्यास)
११. गुठी, सहकारी, जनसहभागिता र सामूहिक कार्यहरू

खण्ड ख

आर्थिक र वाणिज्य मामिला

१. गरिबीको अवस्था (राष्ट्रिय र प्रादेशिक) र कारणहरू
२. आर्थिक वृद्धि र आर्थिक विकास
३. रोजगारीको अवस्था (आन्तरिक र बैदेशिक)
४. कृषि, जलस्रोत र पर्यटन क्षेत्रको विकासको अवस्था
५. बैदेशिक सहायता र लगानीको नीतिगत व्यवस्था र हालको अवस्था
६. आर्थिक कूटनीति सम्बन्धी अवधारणा
७. आयात र निर्यात व्यापारको अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरू
८. व्यापार सहजिकरणका लागि पारवहन र सीमा व्यवस्थापन
९. पूर्वाधार-सडक, हवाई सेवा, सुरुङ्ग मार्ग, रेल, विद्युत्
१०. नेपालमा सहकारी क्षेत्रको विकास र वर्तमान अवस्था
११. वित्तीय क्षेत्र: मौद्रिक नीति, बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरू, लघुवित्त कार्यक्रम, बीमा, शेयर बजारको अवस्था।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

स्थानीय सेवाको अप्राविधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन समूह, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एकीकृत परीक्षा योजना (Integrated Examination Plan)

खण्ड ग

बातावरण र विकासका विविध पक्ष

१. पर्यावरण र यसको संरक्षण
२. जैविक विविधता तथा संरक्षण
३. जलवायु परिवर्तन र कार्बन व्यापार
४. प्राकृतिक प्रकोपको अवस्था र व्यवस्थापन
५. पूर्वाधार विकास र बातावरण बीचको अन्तरसम्बन्ध
६. ऊर्जा सङ्कट तथा ऊर्जा संरक्षण
७. फोहोरमैला व्यवस्थापन र प्रदुषण नियन्त्रण
८. इन्धनको उपयोग र हरित ऊर्जाको विकास
९. विद्युतीय सवारी साधनको उपयोग र सम्भाव्यता
१०. सुरक्षित आवास तथा व्यवस्थित सहरीकरण
११. सङ्कट तथा विपद् व्यवस्थापन
१२. विश्वव्यापीकरण र विकास
१३. साझेदारी तथा समुदायमा आधारित विकास
१४. सहश्राब्दी विकास लक्ष्यहरूको प्रगति र दिगो विकासका लक्ष्यहरू सम्बन्धी कार्यक्रम
१५. विकासमा सूचना- सञ्चार प्रविधिको भूमिका
१६. शान्ति र द्वन्द सम्बेदनशील विकास

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

चौथो पत्र: सेवा सम्बन्धी

(खण्ड क बाट ४ र खण्ड ख र ग बाट ३/३ हुने गरी जम्मा १० वटा प्रश्नहरू सोधिने छ। प्रत्येक प्रश्नको अङ्क भार १० हुनेछ)

खण्ड क

सङ्गठन तथा कार्यालय व्यवस्थापन

१. सङ्गठन: अवधारणा, प्रकृति, प्रकार र सङ्गठनात्मक विकास
२. व्यवस्थापनको परिभाषा र कार्यक्षेत्र
३. व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू: निर्देशन, नियन्त्रण, पदसोपान, निर्णय प्रक्रिया, नेतृत्व, समन्वय, अधिकार प्रत्यायोजन र निक्षेपण, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन उत्प्रेरणा र मनोबल, तालिम, समूह गतिशीलता, समूहमा काम गर्ने सीप, सहभागितामूलक व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन, वार्ता सीप तथा तरिकाहरू, निर्णय गर्ने विधिहरू, निहित स्वार्थ(conflict of interest)को व्यवस्थापन
४. कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू: सेवाको वर्गीकरण, छनौट विधि र प्रक्रिया, नियुक्ति र पदस्थापना, सरूवा, पदोन्नति, तलब तथा तलब बृद्धि, कार्य विवरण, कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन, कार्यसम्पादन करार, आचरण र अनुशासन, विभागीय कारवाही, विदा र अवकाश सम्बन्धी व्यवस्थाहरू।
५. सङ्घ र प्रदेशको निजामती सेवा एवम् स्थानीय तहको कर्मचारी व्यवस्थापन।

खण्ड ख

सार्वजनिक सेवा प्रवाह

१. गाउँ तथा नगरपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवाहरू: सहकारी संस्था; एफ.एम. सञ्चालन; स्थानीय कर सेवा शूलक तथा दस्तुर; स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख सङ्कलन, आधारभूत र माध्यामिक शिक्षा; आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई; स्थानीय बजार व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण तथा जैविक विविधता; स्थानीय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक तथा सिँचाई; मध्यस्थता र मेलमिलाप व्यवस्थापन; जग्गा धनी दर्ता प्रमाणपुर्जा वितरण; कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन र पशु स्वास्थ्य; कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियन्त्रण; जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्तहरूको व्यवस्थापन; बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन; खानेपानी, साना जलविद्युत् आयोजना र वैकल्पिक उर्जा; विपद् व्यवस्थापन; जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण; भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास; खेलकुद; स्वास्थ्य सेवा; सामाजिक सुरक्षा र गरिबी निवारण; व्यक्तिगत घटनाको दर्ता; न्यूनतम दररेट निर्धारण; भवन निर्माण इजाजत; न्याय निरूपण।
२. वडा कार्यालयले प्रवाह गर्ने सेवाहरू: सिफारिस तथा प्रमाणित; नियमन; विकास सम्बन्धी कार्य; तथ्याङ्क अध्यावधिक तथा संरक्षण; योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन।
३. बागमती प्रदेश अन्तर्गत विद्यमान सरकारी निकायहरू र तिनको भूमिका: प्रदेश सभा, प्रदेश लोक सेवा आयोग, नीति आयोग, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय, प्रदेश मन्त्रालयहरू, प्रदेश सरकार मातहतका बोर्ड, परिषद् र समितिहरू, विभाग तथा कार्यालयहरू एवम् प्रदेश प्रहरी।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

४. सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी प्रचलित देहायका कानूनमा रहेका महत्वपूर्ण व्यवस्थाहरू: उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५; सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०७६(बागमती प्रदेश); सार्वजनिक, निजी, सहकारी साझेदारी ऐन, २०७६(बागमती प्रदेश); वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ (बागमती प्रदेश); प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५ (बागमती प्रदेश); प्रदेश संस्था दर्ता ऐन, २०७५; गाउँ नगर जिल्ला सभा सञ्चालन (कार्यविधि) ऐन, २०७५; प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०७५; प्रदेश सभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५; सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तर सम्बन्ध) ऐन, २०७७; प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७७ (बागमती प्रदेश) ।
६. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा कम्प्युटर, इन्टरनेट, सामाजिक सञ्जाल, सूचना-सञ्चार प्रविधिको प्रयोग, अवसर तथा चुनौतीहरू ।

खण्ड ग

आर्थिक प्रशासन

१. बजेट प्रणाली: बजेटको अवधारणा, वार्षिक र बहुवर्षीय बजेट, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, बजेट वक्तव्य एवम् बजेट तर्जुमा ।
२. बजेट चक्र: बजेट निर्माण, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन
३. राजश्वको अवधारणा र सिद्धान्त
४. अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्वको बाँडफाँड
५. राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको गठन र भूमिका
६. नेपालमा कर प्रणाली: वर्तमान स्वरूप र कार्यान्वयनको अवस्था (मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर, अन्तशुल्क, भन्सार महसुल आदि)
७. राजश्वका अन्य श्रोतहरू (सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह)
८. राजश्व व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (RMIS)
९. आर्थिक नीति, वित्तीय नीति र मौद्रिक नीति
१०. कार्यालयको सम्पत्तिको सुरक्षा र उपयोग: माग फारम, खरिद आदेश, खरिद प्रक्रिया, दाखिला र निकास, मर्मत सम्भार र बीमा, जिन्सी निरीक्षण र प्रतिवेदन, जिन्सी सामानको लिलामी, खर्च भएर जाने र खर्च भएर नजाने सामग्रीहरूको अभिलेख ।
११. लेखा र लेखा परीक्षण: सरकारी लेखा प्रणाली, आन्तरिक र अन्तिम लेखा परीक्षण, बेरुजुको अभिलेख र फछ्यौट, दैनिक भ्रमण भत्ता सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था र कामको प्रतिवेदन, राजश्वको लेखा ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

विषय: सेवा सम्बन्धी विषय

(खण्ड क बाट ४ र अन्य खण्डबाट ३/३ प्रश्नहरू सोधिने छ।
प्रत्येक प्रश्नको अङ्क भार १० हुनेछ।)

खण्ड क

आर्थिक प्रशासन र खरिद व्यवस्थापन

१. आर्थिक नीति, मौद्रिक नीति र वित्त नीतिहरूको जानकारी
२. नेपालमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको आर्थिक कार्यप्रणाली सम्बन्धी व्यवस्थाहरू
३. बजेटका सिद्धान्त, बजेटका प्रकारहरू, बजेट चक्र: बजेट निर्माण, बजेट कार्यान्वयन र बजेट मूल्याङ्कन र बजेटका विविध पक्षहरू,
४. आयोजनाको अवधारणा, आयोजना चक्र, आयोजना व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू,
५. रकम निकास र रकमान्तर सम्बन्धी विधि र प्रक्रिया एवम् खर्चको नियमित प्रतिवेदन र प्रगति समीक्षा,
६. आर्थिक प्रशासनमा प्रयोगमा रहेका सूचना प्रविधिहरू (Line Ministry Budget Information System-LMBIS, Province Line Ministry Budget Information System-PLMBIS, Sub-National Treasury Regulatory Application-SUTRA, Revenue Management Information System-RMIS, Computerized Government Accounting System-CGAS, Treasury Single Account –TSA, Public Assets Management System - PAMS)
७. सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय उत्तरदायित्व (Public Expenditure and Financial Accountability – PEFA) सम्बन्धी परिसूचकहरूको जानकारी
८. मध्यमकालीन खर्च संचरना (MTEF) सम्बन्धी जानकारी
९. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको आर्थिक स्रोत, राजश्वको बाँडफाँड र राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको भूमिका,
१०. वित्तीय हस्तान्तरण अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था
११. सञ्चित कोष र विभाज्य कोष सम्बन्धी व्यवस्थाहरू (सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह),
१२. करको सिद्धान्त, प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष कर (आय कर, मूल्य अभिवृद्धि कर, भन्सार, पूँजीगत लाभ कर, अन्तःशुल्क, स्थानीय कर र गैर कर राजश्व आदि) सम्बन्धी जानकारी,
१३. सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थाहरू-खरिद योजना, दर रेट, लागत अनुमान र डिजाइन, बोलपत्र, सिलबन्दी दरभाउपत्र, सोझै खरिद, खरिद समझौता, गुणस्तर परीक्षण तथा खरिद व्यवस्था सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरू,
१४. सरकारी सम्पत्तिको जिम्मा तथा बरबुझारथ, अभिलेख, जिन्सी निरीक्षण, लिलाम, मिन्हा र मर्मत सम्भार सम्बन्धी व्यवस्थाहरू,
१५. वैदेशिक सहायताका आयोजनाहरूमा कोषपूर्ति कोष (Impressed Fund), डेजीनेटेड कोष (Designated Fund), शोधभर्ना तथा कोषपूर्ति (Reimbursement and Replenishment) सम्बन्धी प्रावधानहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

१६. भ्रमण खर्च सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था
१७. बागमती प्रदेशको आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४ र नेपाल सरकारको आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन
१८. सार्वजनिक खरिद ऐन,
१९. आर्थिक ऐन तथा विनियोजन ऐन
२०. अर्थ मन्त्रालय, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, कोष लेखा नियन्त्रक कार्यालय,

खण्ड ख

लेखा र लेखा परीक्षण

१. लेखाको अवधारणा तथा सिद्धान्तहरू, नगद तथा प्रोदभावी लेखा प्रणाली, प्रारम्भिक लेखाङ्कन र खातामा प्रविष्टी, खाता सूची (Charts of Account)
२. सरकारी लेखा प्रणाली: सरकारी लेखा प्रणालीको अर्थ र व्यवस्थाहरू, सरकारी लेखा र व्यावसायिक लेखा बीचको भिन्नता
३. सरकारी लेखामा प्रयोग हुने म.ले.प. फारमहरू (गोश्वारा भौचर, बैङ्क नगदी किताब, बजेट हिसाब, खर्चको फाँटबारी, पेशकी बाँकीको विवरण, बैङ्क हिसाबको विवरण, आर्थिक विवरण र अन्य फारमहरू),
४. नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (Nepal Public Sector Accounting Standard - NPSAS)
५. राजश्व शीर्षक र खर्च शीर्षकको वर्गीकरण, राजश्वको लेखा र व्यवस्थापन,
६. जिन्सी, धरौटी आम्दानी, खर्च, सदर स्याहा र लेखा राख्ने विधिहरू,
७. आन्तरिक नियन्त्रणका विधिहरू,
८. लेखा परीक्षणको सिद्धान्तहरू, लेखा परीक्षण मापदण्ड, लेखा परीक्षणका प्रकार, आन्तरिक लेखा परीक्षण, बाह्य वा अन्तिम लेखा परीक्षण, कार्यमूलक लेखा परीक्षण, जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण, विधि विज्ञान लेखा परीक्षण, कर लेखा परीक्षण, लेखा परीक्षणमा जालसाजी अनुसन्धानका तरिका,
९. महालेखा परीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार एवम् लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र बेरूजु फछ्यौट
१०. नेपाल लेखापरीक्षण मान (Nepal Auditing Standard – NAS)
११. सरकारी लेखा परीक्षणमान (Public Sector Auditing Standard) को परिचय र भूमिका
१२. लेखा परीक्षण ऐन, २०७५ मा भएका व्यवस्थाहरू
१३. लेखापरीक्षण योजना
१४. बेरूजु फछ्यौट गर्ने प्रक्रियाहरू र बेरूजु फछ्यौटमा कार्यालयको जबाफदेहिता
१५. नेपाल लेखामान बोर्डको व्यवस्था र भूमिका।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड ग

व्यावसायिक लेखा र वित्तीय अनुशासन

१. व्यावसायिक लेखाको अवधारणा र लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त, व्यावसायिक लेखाको उद्देश्य, क्षेत्र तथा कार्य,
२. लेखापालनमा सम्भावित त्रुटि र त्यसको शुद्धीकरण (Accounting Efforts and their Ratification)
३. वासलात: सम्पत्ति र दायित्वको वर्गीकरण, स्थिर सम्पत्ति र दायित्व, चालु सम्पत्ति र दायित्व, भौतिक र अभौतिक सम्पत्ति(Tangible and Intangible Assets), कृत्रिम वा कपोकल्पित सम्पत्ति(Fictitious assets), खेर जाने तथा तरल सम्पत्ति (wasting and liquid assets), दीर्घकालीन दायित्व (Long term Liabilities), सम्भाव्य दायित्व (Contingent Liabilities),
४. नाफा नोक्सान र आय-व्ययको लेखा (Receipt and Payment Account/ Income and Expenditure Accounts)
५. हास (depreciation) को अवधारणा, कारण र तरिका (Method) एवम् जगेडा (Reserve) कोष,
६. बैङ्क सन्तुलन हिसाब (Bank Reconciliation Statement)
७. लागतको लेखा (Cost Accounting)-लागत लेखाको अवधारणा, लागतका तत्वहरू, प्रत्यक्ष लागत र अप्रत्यक्ष लागत, ठेक्काको लागत (Contract costing), प्रक्रियागत लागत (process costing), कार्यगत लागत (job costing), समाविष्ट लागत तथा परिवर्तनशील लागत (absorption costing and variable costing)
८. व्यवस्थापन लेखा (Management Accounting): व्यवस्थापन लेखाको उत्पत्ति र विकास-अर्थ, विशेषता, क्षेत्र, उद्देश्य र कार्यहरू,
९. नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्स ऐन, २०५३ मा भएका महत्वपूर्ण व्यवस्थाहरू
१०. व्यावसायिक (निजी तथा सहकारी) क्षेत्रमा हुने आर्थिक अपचलन तथा सम्पत्ति शुद्धीकरण नियन्त्रण सम्बन्धी व्यवस्थाहरू
११. लेखा परीक्षण सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरू – The Institute of Chartered Accountants of Nepal (ICAN), INTOSAI (The International Organization of Supreme Audit Institutions), ASOSAI (Asian Organization of Supreme Audit Institutions)

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन, लेखा र लेखा परीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

अन्तिम परीक्षा-

क) अभ्यासमा आधारित कम्प्युटर सम्बन्धी सीप परीक्षण – पूर्णाङ्क १० अङ्क

प्रयोगात्मक परीक्षाको योजना (Practical Examination Scheme)

परीक्षणको विषयहरू

1. Nepali and English typing

2. Word processing

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Copying, Moving, Deleting and Formatting Text
- Paragraph formatting (alignment, indentation, spacing etc.)
- Creating lists with Bullets and Numbering
- Creating and Manipulating Tables
- Borders and Shading
- Creating Newspaper Style Documents Using Column
- Security Techniques of Document
- Inserting header, footer, page number, Graphics, Pictures, Symbols
- Page setting, previewing and printing of documents.
- Mail merge

3. Presentation System

- Introduction to presentation application
- Creating, Opening & Saving Slides
- Formatting Slides, Slide design, Inserting header & footer.
- Slide Show
- Animation
- Inserting Built-in picture, Picture, Table, Chart, Graphs, and Organization Chart etc.

4. Electronic Spreadsheet

- Organization of Electronic Spreadsheet applications (Cells, Rows, Columns, Worksheet, Workbook and Workspace)
- Creating, Opening and Saving Workbook
- Editing, Copying, Moving, Deleting Cell Contents
- Formatting Cells (Font, Border, Pattern, Alignment, Number, Protection, Margins and text wrap)
- Formatting Rows, Column and Sheets
- Using Formula with Relative and Absolute Cell Reference
- Using Basic Functions (IF, SUM, MAX, MIN, AVERAGE etc.)
- Sorting and Filtering Data
- Inserting Header and Footer
- Page Setting, Previewing and Printing

5. Windows basic, Email and Internet

- Introduction to Graphical User Interface
- Use & Update of Antivirus
- Concept of virus, worm, spam etc.

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन, लेखा र लेखा परीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- Starting and shutting down Windows
- Basic Windows elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- Concept of file, folder, menu, toolbar
- Searching files and folders
- Internet browsing & searching the content in the web
- Creating Email ID, Using email and mail client tools
- Basic Network troubleshooting (checking network & internet connectivity)

प्रयोगात्मक सूचना प्रविधि सीप परीक्षणका आधारहरू

क्र.सं.	विषय	अङ्क	समय
१.	टाइप गर्न कम्तीमा १५० शब्दहरू भएको Nepali text दिइनेछ। Traditional Nepali Unicode को प्रयोग गर्नु पर्नेछ।	२.५	५ मिनेट
२.	टाइप गर्न कम्तीमा २०० शब्दहरू भएको अङ्ग्रेजी text दिइनेछ।	२.५	५ मिनेट
३.	Word processing: a. copy and paste. b. inserts table, picture, and shape c. page set up	२	१० मिनेट
४.	Presentation system	१	
५.	Electronic spreadsheet	१	
६.	Windows basic, email and internet	१	
जम्मा		१०	२० मिनेट

१. देवनागरी टाइपिङ परीक्षण गर्दा देहाय बमोजिम अङ्क दिइनेछ-

	शुद्ध शब्द प्रति मिनेट	पाउने अंक
	५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट	० अंक
	५ वा सो भन्दा बढी र ७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट	०.५० अंक
	७.५ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अंक
	१० वा सो भन्दा बढी र १२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अंक
	१२.५ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अंक
	१५ वा सो भन्दा बढी र १७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अंक
	१७.५ वा सोभन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अंक
	२० वा सो भन्दा बढी र २२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अंक
	२२.५ वा सो भन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अंक
	२५ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अंक

२. English Typing Skill Test को लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (प्रशासन, लेखा र लेखा परीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अंक
६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अंक
६ वा सो भन्दा बढी र ९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अंक
९ वा सो भन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अंक
१२ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अंक
१८ वा सो भन्दा बढी र २१ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अंक
२१ वा सो भन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अंक
२४ वा सो भन्दा बढी र २७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अंक
२७ वा सो भन्दा बढी र ३० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अंक
३० वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अंक

३. अंग्रेजी वा नेपाली Typing मा दिइएको Text लाई आधार मानी टाइप गरेको Text सँग भिडाई चेक गरिनेछ । दिइएको अंग्रेजी वा देवनागरी Text मा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो Text मा Punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिने छैन । तत्पश्चात निम्न Formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute) निकालिनेछ ।

Formula:

$$\text{शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute)} = \frac{(\text{Total words typed} - \text{Wrong words})}{5}$$

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
स्थानीय सेवाको अप्राबिधिक तर्फ छैठौं तह प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन, लेखा, लेखापरीक्षण समूह)
अधिकृत पदहरूको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र लिइने सामूहिक
परीक्षण (Group Test) को लागि

सामूहिक छलफल (Group Discussion)

यस प्रयोजनको लागि गरिने परीक्षण १० पूर्णाङ्क र ३० मिनेट अवधिको हुनेछ जुन नेताविहिन सामूहिक छलफल (**Leaderless Group Discussion**)को रूपमा अवलम्बन गरिने छ । दिइएको प्रश्न वा **Topic** का विषयमा पालैपालोसँग निर्दिष्ट समयभित्र समूहबीच छलफल गर्दै प्रत्येक उम्मेदवारले व्यक्तिगत प्रस्तुति (**Individual Presentation**) गर्नु पर्नेछ । यस परीक्षणमा मूल्याङ्कनको लागि देहाय अनुसारको समिति रहनेछ ।

आयोगका अध्यक्ष/सदस्य — अध्यक्ष
मनोविज्ञ — सदस्य
दक्ष/विज्ञ (१ जना) — सदस्य

सामूहिक छलफलमा दिइने नमुना प्रश्न वा Topic

उदाहरणको लागि — दिगो विकास, सडक दुर्घटना, रोजगारी जस्ता Topics मध्ये कुनै एक Topic मात्र दिइनेछ ।